

ความเป็นมืออาชีพและการบริการงานด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี

The Professionalism and Accounting Services of Accountants Affecting the
Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in
Nonthaburi Province.

เอนัฏฐา สุริยะโอภาไชย

สาขาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ E-mail: aynatthar@rpu.ac.th

Aynatthar Suriyaohphachai

Accounting Department, Faculty of Accountancy, Rajapruet University E-mail: aynatthar@rpu.ac.th

รับเข้า : 4 ตุลาคม 2567

แก้ไข : 20 มีนาคม 2568

ตอบรับ : 4 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความเป็นมืออาชีพและระดับการบริการงานด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี 2) ระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี 3) ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีและระดับการบริการงานด้านบัญชีที่มีผลต่อระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือผู้ทำบัญชี จำนวน 200 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่าระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี ระดับการให้บริการงานด้านบัญชี และระดับคุณภาพรายงานทางการเงินอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน ยืนยันว่าระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีและระดับการให้บริการ ส่งผลต่อระดับคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย นักบัญชีและสำนักงานบัญชีควรอบรมด้านจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ อย่าง

ต่อเนื่อง ส่วนหน่วยงานที่กำลังดูแล ควรให้การรับรองนักบัญชีด้านความเป็นมืออาชีพให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพระดับสากล และส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีบัญชีดิจิทัล เพื่อลดข้อผิดพลาดในการจัดทำรายงานทางการเงิน

คำสำคัญ: ความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี การให้บริการงานบัญชี คุณภาพรายงานทางการเงิน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

Abstract

This study aims to examine: 1) the level of professionalism and accounting service quality of accountants in small and medium-sized enterprises (SMEs) in Nonthaburi Province, 2) the quality level of financial reports of SMEs in Nonthaburi Province, and 3) the impact of accountants' professionalism and accounting service quality on the quality of financial reports of SMEs in Nonthaburi Province. A quantitative research method was employed, collecting data from a sample of 200 accountants using simple random sampling. The research instrument was a questionnaire, and data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, frequency, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics through multiple regression analysis at a significance level of 0.05.

The research findings indicate that the levels of accountants' professionalism, accounting service quality, and financial report quality were all at a high level. Hypothesis testing confirmed that the levels of accountants' professionalism and accounting service quality significantly impact the quality of financial reports at the 0.05 significance level. Based on the research findings, it is recommended that accountants and accounting firms should continuously undergo training on professional ethics and standards. Regulatory bodies should certify accountants' professionalism in accordance with international professional standards and promote the use of digital accounting technology to minimize errors in financial report preparation.

Keywords: Accountants' Professionalism, Accounting Services, Financial Report Quality, SMEs

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตที่มีบทบาทในห่วงโซ่อุปทาน ครอบคลุมทั้งภาคการผลิต การบริการ และการท่องเที่ยว ส่งผลให้ธุรกิจขนาดใหญ่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มัชฌิมา มาตรวิจิตร, 2559) การเสริมสร้างขีดความสามารถและความมั่นคงของธุรกิจ จึงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจไทยให้ก้าวสู่ประเทศรายได้สูง โดยเฉพาะคุณภาพของรายงานทางการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารข้อมูลระหว่างธุรกิจกับผู้ใช้งาน เช่น นักลงทุน ผู้ให้กู้ ลูกจ้าง และผู้บริหาร รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพต้องมี ความถูกต้อง ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งานข้อมูลทางการเงิน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ Isam Saleh et al. (2022) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบัญชี ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และการบริหารงานบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ Slapnicar et al. (2014) ชี้ให้เห็นว่า คุณสมบัติและจริยธรรมของนักบัญชีมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน และช่วยลดความเสี่ยงของธุรกิจขนาดเล็ก แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมาก ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณภาพรายงานทางการเงิน ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ แต่ยังไม่มีการศึกษาเฉพาะเจาะจงที่มุ่งเน้น บทบาทของ "ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี" และ "การบริการงานด้านบัญชี" ในบริบทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี และความเชื่อมโยงที่มีต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินในระดับท้องถิ่น

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นพัฒนาองค์ความรู้ โดยการประเมินบทบาทของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และการบริการงานด้านบัญชี ที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาคในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นมืออาชีพและระดับการบริการงานด้านบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีและระดับการบริการงานด้านบัญชีที่มีผลต่อระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของ
ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานที่ 2 ระดับการบริการงานบัญชีที่มีมาตรฐาน มีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตามธุรกิจกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักเผชิญกับปัญหาการจัดการด้านการเงินและบัญชี ซึ่งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน คุณภาพของรายงานทางการเงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะทางวิชาชีพบัญชี มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถของนักบัญชีในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องแม่นยำ สภาวิชาชีพบัญชี (2563) กำหนดให้นักบัญชีต้องมี 5 ทักษะสำคัญ ได้แก่ (1) ทักษะทางปัญญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลทางการเงิน (2) ทักษะทางวิชาการ เช่น ความรู้ด้านบัญชี ภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ทักษะเฉพาะบุคคล เช่น จริยธรรมทางวิชาชีพ (4) ทักษะด้านการสื่อสาร และ (5) ทักษะด้านการบริหาร เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง งานวิจัยของ กษมาพร ยังสัมปอ (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของนักบัญชีของธุรกิจกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ทางบัญชี ความเข้าใจมาตรฐานการทำบัญชี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักบัญชีสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่งานวิจัยของ มณีวรรณ ศรีปาน (2564) พบว่าคุณภาพของรายงานทางการเงินขึ้นอยู่กับ สมรรถนะของนักบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางวิชาชีพ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับทางบัญชี และจริยธรรมทางวิชาชีพ ในระดับสากล Slapnicar et al. (2014) ระบุว่า คุณสมบัติของนักบัญชีระดับมืออาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน นักบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญสามารถช่วยให้ข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้

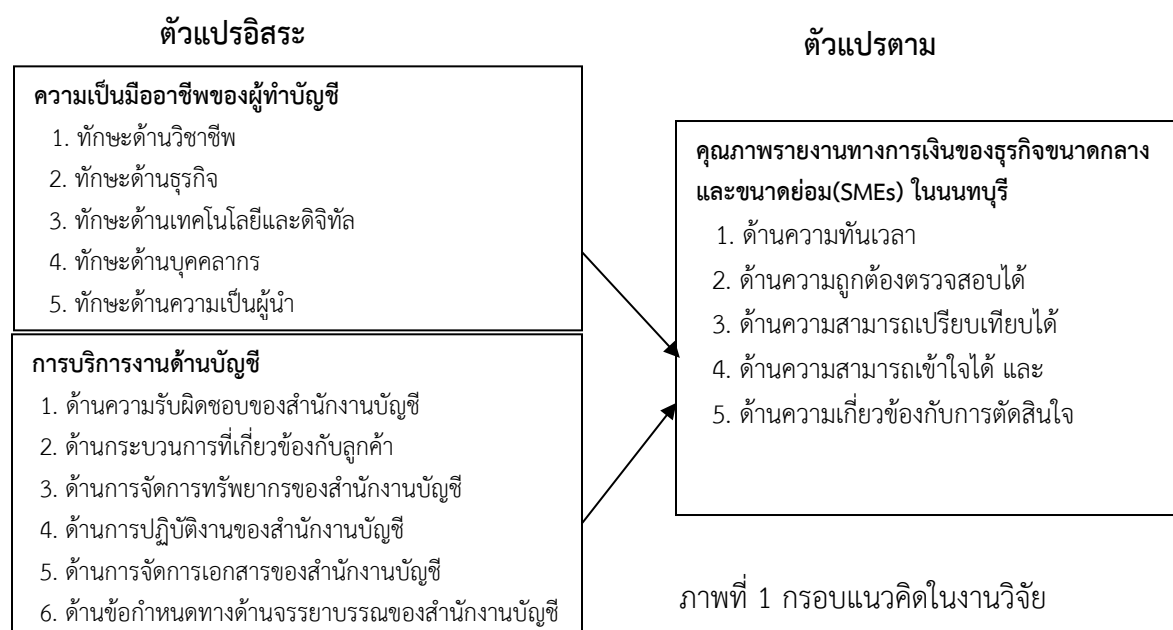
การให้บริการงานบัญชีที่ได้มาตรฐาน เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2564) กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในการให้บริการงานบัญชี ได้แก่ (1) ความรับผิดชอบของสำนักงานบัญชี ที่ต้องมีความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามมาตรฐานบัญชี (2) กระบวนการบริการลูกค้า ต้องมีข้อตกลงที่ชัดเจนและมีการกำหนดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม (3) การจัดการทรัพยากรบุคคล

นักบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายบัญชีและใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพ (4) จรรยาบรรณของนักบัญชี ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและมีความซื่อสัตย์ งานวิจัยของ ธารรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินงานของสำนักงานบัญชีและคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน พบว่าปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงิน ได้แก่ การจัดการทรัพยากรภายในสำนักงานบัญชี การปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณ และการบริหารจัดการเอกสารบัญชีอย่างมีระบบ ในขณะที่งานวิจัยของ Isam Saleh et al. (2022) ศึกษาผลกระทบของ Big Data ต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินในประเทศแคนาดา พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความแม่นยำของรายงานทางการเงิน

คุณภาพของรายงานทางการเงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทางธุรกิจและการลงทุน สาขาวิชาชีพบัญชี (2563) ระบุว่าข้อมูลทางการเงินที่ดีควรมี (1) ความเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจได้ (2) ความถูกต้องและเชื่อถือได้ (3) ความสามารถเปรียบเทียบได้ และ (4) ความเข้าใจง่าย เพื่อให้ธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ อุมาวดี เดชธำรงค์ และนารินทร์ ภักดีศิริวงษ์ (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของรายงานทางการเงินและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่าธุรกิจที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและทันเวลา สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาด

จากหลักฐานทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีและการให้บริการงานบัญชีที่มีมาตรฐาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน นักบัญชีที่มีความรู้ทางบัญชี ความเข้าใจในมาตรฐานการทำบัญชี และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถให้บริการด้านบัญชีที่มีมาตรฐาน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลทางการเงิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 267 แห่ง (ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565)

กลุ่มตัวอย่างถูกคัดเลือกโดยใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย ซึ่งให้โอกาสนักบัญชีในสำนักงานบัญชีทุกแห่งในจังหวัดนนทบุรี มีโอกาสถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกัน ขนาดกลุ่มตัวอย่างถูกคำนวณโดยใช้ ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 0.05 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970) จากประชากรทั้งหมด 267 คน ทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 159 คน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 25.79 เพื่อรองรับ อัตราการตอบกลับที่อาจไม่ครบถ้วน และเพิ่มความแม่นยำของข้อมูล ส่งผลให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสุดท้ายอยู่ที่ 200 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ที่พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย แบบสอบถามนี้ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ครอบคลุมหัวข้อสำคัญดังนี้

ส่วนที่ 1 ความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี 5 ด้าน คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะวิชาชีพและเทคนิค ทักษะจริยธรรมและความซื่อสัตย์ ทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม และทักษะการจัดการและการปรับตัว

ส่วนที่ 2 การบริการงานด้านบัญชี 6 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ การบริการลูกค้า การจัดการทรัพยากร การปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี การจัดการเอกสาร และ จรรยาบรรณวิชาชีพ

ส่วนที่ 3 คุณภาพรายงานทางการเงิน 5 ด้าน คือ ความถูกต้องและเชื่อถือได้ ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ความทันเวลา ความสามารถในการเปรียบเทียบ และความสอดคล้องกับมาตรฐานบัญชี

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาบัญชี และมีการทดสอบความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งได้ค่ามากกว่า 0.80 ในทุกหัวข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม ให้แก่ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีที่สุ่มคัดเลือกในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย ซึ่งทำให้สำนักงานบัญชีทุกแห่งมีโอกาสถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ถูกสุ่มเลือกจากประชากรทั้งหมด 267 คน (ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565) โดยใช้ โปรแกรมสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แน่ใจว่าการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบสุ่มจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้ สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

1) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เพื่อนำเสนอการแจกแจงข้อมูลของประชากรศาสตร์ที่ศึกษา

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ค่ากลาง และกระจายตัวของความเป็นมืออาชีพ การบริการงานด้านบัญชี และคุณภาพรายงานทางการเงิน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานในงานวิจัยนี้ใช้ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีเป้าหมายเพื่อทดสอบว่าตัวแปร ความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี และ การให้บริการงานด้านบัญชี มีอิทธิพลต่อ คุณภาพของรายงานทางการเงิน ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หรือไม่

สมการการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่าสามารถสรุปสมการถดถอยเชิงเส้นได้ดังนี้
$$\hat{Y} = -0.535 + 0.808X_1 + 0.296X_2$$

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 86.00 และกลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ ต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็น ร้อยละ 48.00 ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 80.00 และตำแหน่งงานที่พบมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่บัญชี คิดเป็น ร้อยละ 61.50

ในส่วนของคุณลักษณะกิจการที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 5 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 86.50 และเมื่อพิจารณาระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ พบว่า ธุรกิจที่ดำเนินงานต่ำกว่า 5 ปี มีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 37.50

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี โดยภาพรวม

ความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีและภาษีอากร	3.88	0.810	มาก
ความรู้และทักษะด้านธุรกิจ	3.80	0.872	มาก
ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (โปรแกรมบัญชี)	3.94	0.796	มาก
ความรู้ด้านบุคลากรและการร่วมงานกับผู้อื่น	4.02	0.760	มาก
ทักษะด้านความเป็นผู้นำ	3.70	0.834	มาก
ภาพรวม	3.87	0.815	มาก

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.815) โดย ด้านความรู้ด้านบุคลากรและการร่วมงานกับผู้อื่น มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.760) รองลงมาคือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (โปรแกรมบัญชี) ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.796) และ ความรู้

ด้านวิชาชีพบัญชีและภาษีอากร ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.810) และทักษะด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.834) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริการของงานบัญชี โดยภาพรวม

การบริการงานบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความรับผิดชอบของสำนักงานบัญชี	3.73	0.879	มาก
ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า	4.14	0.668	มาก
ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงานบัญชี	4.29	0.681	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี	4.13	0.744	มาก
ด้านทักษะด้านจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี	4.12	0.794	มาก
ด้านทักษะด้านข้อกำหนดทางด้านจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี	4.30	0.497	มากที่สุด
ภาพรวม	4.11	0.677	มาก

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับการบริการงานบัญชีพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.677) โดยพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.497) รองลงมาคือ ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงานบัญชี ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.681) ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.668) ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.744) และด้านทักษะการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.794) ล้วนอยู่ในระดับมาก และด้านความรับผิดชอบของสำนักงานบัญชี ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.879) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความทันเวลา	3.70	0.851	มาก
ด้านความถูกต้องตรวจสอบได้	3.71	0.866	มาก
ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้	3.75	0.829	มาก
ด้านความสามารถเข้าใจได้	4.23	0.717	มากที่สุด
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.27	0.716	มากที่สุด
ภาพรวม	3.93	0.796	มาก

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านความสามารถเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านความถูกต้องและตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.71$) และ ด้านความทันเวลา ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมุติฐานผลกระทบของระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี และระดับการบริการงานด้านบัญชีที่มีผลต่อระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี

ระดับความต้องการ	B	Beta	SE	t	sig	R	Adjusted R ²
ค่าคงที่	-0.535	0.123		-4.365	0.001		
ความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี	.808	0.063	0.64	12.730	0.001	0.95	0.919
การบริการงานด้านบัญชี	.296	0.046	0.33	6.496	0.001	0.94	0.887
			0			2	

*นัยสำคัญทางสถิติ 0.05, **นัยสำคัญ 0.01

ผลการวิเคราะห์ ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.959 (R^2) หมายความว่า ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีและระดับการบริการงานบัญชีสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 91.9 (Adjusted R^2) ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์ $B = 0.808$ และ $Beta = 0.647$ ตัวแปรระดับการบริการงานบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์ $B = 0.296$ และ $Beta = 0.330$ ค่าคงที่ (Constant) = -0.535

ค่า p-value < 0.05 สำหรับทุกตัวแปร แสดงให้เห็นว่าทั้ง ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชี และระดับการบริการงานด้านบัญชี มีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

อภิปรายผล (Discussion)

จากการศึกษาผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 35 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และทำงานในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บัญชี ในสำนักงานบัญชีที่มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 1-5 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักบัญชีที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของอาชีพและยังมีโอกาสในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพต่อไป

2. ระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมาคือ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ และ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตาม ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศทางบัญชี ได้รับคะแนนต่ำสุด ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ยังสัมป่อย (2561) ที่พบว่า ความรู้ทางบัญชี ความเข้าใจในมาตรฐานการทำบัญชี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักบัญชีสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ งานวิจัยของ มณีวรรณ ศรีปาน (2564) พบว่าคุณภาพของรายงานทางการเงินขึ้นอยู่กับ สมรรถนะของนักบัญชี ซึ่งรวมถึงทักษะทางวิชาชีพ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับทางบัญชี และจริยธรรมทางวิชาชีพ ในระดับสากล Slapnicar et al. (2014) ระบุว่า คุณสมบัติของนักบัญชีระดับมืออาชีพเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน โดยทำให้ข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้ และสอดคล้องกับ พรหมเพ็ญ สิทธิพัฒนา (2567) พบว่าตัวแปรของสมรรถนะวิชาชีพบัญชีประกอบไปด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และด้านทัศนคติในวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในจังหวัดนนทบุรี

3. ระดับการให้บริการงานบัญชี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการให้บริการงานบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงานบัญชี ขณะที่ ด้านความรับผิดชอบของสำนักงานบัญชี ได้รับคะแนนต่ำสุด ซึ่งอาจสะท้อนถึงข้อจำกัดด้านปริมาณงานและมาตรการควบคุมคุณภาพ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2564) ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในการให้บริการงานบัญชี ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อความถูกต้องและความโปร่งใส กระบวนการให้บริการลูกค้าที่มีข้อตกลงและค่าธรรมเนียมที่ชัดเจน การบริหารทรัพยากรภายในสำนักงานบัญชี และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561) ที่พบว่า การบริหารทรัพยากรภายในสำนักงานบัญชี การปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณ และการจัดการเอกสารบัญชีอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ งานวิจัยของ Isam Saleh et al. (2022) ศึกษา

ผลกระทบของ ข้อมูลขนาดใหญ่ ต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินในประเทศแคนาดา และพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความแม่นยำของรายงานทางการเงิน

4. ระดับคุณภาพของรายงานทางการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถเข้าใจได้ และด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ อย่างไรก็ตาม ด้านความทันเวลา ได้รับคะแนนต่ำสุด ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดในการจัดทำรายงานทางการเงินให้ทันกำหนดเวลา สภาวิชาชีพบัญชี (2563) ระบุว่า รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพต้องมีความเกี่ยวข้อง ความถูกต้องและเชื่อถือได้ ความสามารถเปรียบเทียบได้ และความเข้าใจง่าย เพื่อให้ธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมาวดี เดชอำรงค์ และนาริรัตน์ ภักดีศิริวงษ์ (2561) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณภาพของรายงานทางการเงินและความสามารถในการแข่งขันของ SMEs และพบว่า ธุรกิจที่มีรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและทันเวลา สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและแข่งขันได้ในตลาด

5. การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B) สูงสุดที่ 0.808 หมายความว่า หากระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินจะเพิ่มขึ้น 0.808 หน่วย ในขณะที่ ระดับการให้บริการงานบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ 0.296 แสดงให้เห็นว่ามีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงิน แต่มีอิทธิพลน้อยกว่าความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมมติฐานที่ 1 ซึ่งระบุว่า "ระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี" ได้รับการยอมรับสมมติฐาน มีค่า $p\text{-value} < 0.05$ แสดงให้เห็นว่าระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับคุณภาพของรายงานทางการเงิน และสมมติฐานที่ 2 ซึ่งระบุว่า "ระดับการให้บริการงานบัญชีมีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี" ได้รับการยอมรับสมมติฐาน โดยมีค่า $p\text{-value} < 0.05$ เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าระดับการให้บริการงานบัญชีมีผลต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า Adjusted $R^2 = 0.919$ หมายความว่า ระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและระดับการให้บริการงานบัญชี สามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับคุณภาพรายงานทางการเงินได้ถึงร้อยละ 91.9 ซึ่งเป็นค่าสูงมาก สะท้อนให้เห็นว่า ทั้งสองปัจจัยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดระดับคุณภาพของรายงานทางการเงิน ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Slapnicar et al. (2014) ที่ชี้ให้เห็นว่า คุณลักษณะของนักบัญชีมืออาชีพและจรรยาบรรณทางบัญชีช่วยลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และเพิ่มความถูกต้องของรายงานทางการเงิน

นอก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2562) ที่พบว่า ความรับผิดชอบของนักบัญชี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมถึงงานวิจัยของ Isam Saleh et al. (2022) ที่ระบุว่า ความสามารถในการวิเคราะห์และความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญของรายงานทางการเงินคุณภาพสูง

ข้อสรุปผลการวิจัยยืนยันว่าระดับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและระดับการให้บริการงานบัญชีที่มีมาตรฐาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับ นักบัญชี ผู้ประกอบการ และหน่วยงานกำกับดูแล ในการพัฒนา มาตรฐานการให้บริการงานบัญชีและคุณภาพของรายงานทางการเงิน ต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สำหรับนักบัญชีและสำนักงานบัญชี ควรเพิ่มการฝึกอบรมด้านจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพบัญชี และควรปรับปรุงความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
2. สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และควรให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องและครบถ้วน
3. สำหรับหน่วยงานกำกับดูแล (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสภาวิชาชีพบัญชี) ควรจัดอบรมและออกใบรับรองความสามารถของนักบัญชี และควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีบัญชีดิจิทัลเพื่อลดข้อผิดพลาดในการจัดทำรายงานทางการเงิน
4. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน เช่น ขนาดของสำนักงานบัญชี และรูปแบบการดำเนินธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางบัญชี ความสามารถด้านการบริหารทางการเงินของผู้ประกอบการ

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2563). *บทวิเคราะห์ธุรกิจ กิจการสำนักงานบัญชี*. <https://www.dbd.go.th>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). *สำนักงานบัญชีในจังหวัดนนทบุรี*. <https://www.dbd.go.th>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). *ผู้ทำบัญชี*. <https://www.dbd.go.th>
- กรมสรรพากร. (2567). *ลักษณะธุรกิจ SMEs*. https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/SMEs.pdf

- กษมาพร ยังสัมปอ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุริยสาส์น.
- บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์. (2562). อิทธิพลของความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการวิจัยกาสะลอง, 2020, 1–15.
- มณีวรรณ ศรีปาน. (2564). สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มัทธมา มาตรวิจิตร. (2559). ปัญหาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา. (2567). สมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 4(1), 45–60. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/273003>
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543. (2543). ธุรกิจ SME. <https://region2.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/91502>
- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. (2547). ผู้ทำบัญชี. https://acpro-std.tf.ac.or.th/uploads/files/IESBA_summary.pdf
- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561. (2561). ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. <https://www.tf.ac.or.th/upload/9414/5HnUcQr4Rn.PDF>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). ความหมายของผู้ทำบัญชี. https://acpro-td.tf.ac.or.th/uploads/files/IESBA_summary.pdf
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). รายงานทางการเงิน. <https://www.tf.ac.or.th/upload/9414/TiadgqgkP.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน. <https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/88/ฉบับปรับปรุงปี--2566--ปัจจุบัน>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). ทักษะทางวิชาชีพ. <https://www.tf.ac.or.th/upload/9414/eq6p8RjwV0.pdf>

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). ทักษะและเทคโนโลยีที่สำคัญสำหรับนักบัญชีบริหาร.

<https://www.tfac.or.th/Article/Detail/123469>

อุมาวดี เดชธำรงค์, & นารีรัตน์ ภักดีศิริวงษ์. (2561). ผลกระทบของคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(1), 1–15.

Saleh, I Marei, Maha Ayoush, & Malik Muneer Abu Afifa. (2022). Big Data analytics and financial reporting quality: Qualitative evidence from Canada. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 21(1). <https://doi.org/10.1108/JFRA-07-2022-0204>

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Slapnicar, S., Groff, M. Z., & Stumberger, N. (2014). Does professional accounting qualification matter for the provision of accounting services? In *Accounting in Central and Eastern Europe* (Vol. 13, pp. 255–277). Emerald Group Publishing Limited.
[https://doi.org/10.1108/S1479-3563\(2013\)0000013016](https://doi.org/10.1108/S1479-3563(2013)0000013016).